

Beleidsregels Eenmalige energietoeslag 2022 gemeente Geertruidenberg

Het college van burgemeester en wethouders van de Gemeente Geertruidenberg; gelezen het voorstel behandeld in zijn vergadering van 24 januari 2022; gelet op:

- titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht;
- artikel 35 van de Participatiewet;
- artikel 41 van de 2e gewijzigde Beleidsregels bijzondere bijstand Gemeente Geertruidenberg 2017;

overwegende dat:

- het college het wenselijk vindt om aan te geven in welke situaties en onder welke voorwaarden huishoudens in aanmerking kunnen komen voor een eenmalige energietoeslag 2022;
- het daarom wenselijk is voor dit doel aanvullende beleidsregels vast te stellen op de 2e gewijzigde Beleidsregels bijzondere bijstand Gemeente Geertruidenberg 2017;
- het college op 12 april 2022 de Beleidsregels Eenmalige energietoeslag 2022 gemeente Geertruidenberg en op 30 augustus de 1e wijziging beleidsregels energietoeslag heeft vastgesteld;
- het kabinet op 20 september 2022 heeft besloten om voor 2023 nogmaals € 1.300 aan de doelgroep uit te keren, met de mogelijkheid om vooruitlopend op het wetsvoorstel energietoeslag 2023, onder de huidige wetgeving, alvast € 500 hiervan uit te keren voor 1 juli 2023, waardoor een tweede wijziging van deze beleidsregels nodig is.

Besluit vast te stellen de beleidsregels Eenmalige energietoeslag 2022 gemeente Geertruidenberg.

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

- wet: Participatiewet;
- college: college van burgemeester en wethouders van gemeente Geertruidenberg;
- inkomen: totaal van het inkomen, bedoeld in artikel 1 van de 2e gewijzigde Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Geertruidenberg 2017;
- peildatum: aanvraagdatum;
- referteperiode: 3 maanden voorafgaand aan de peildatum/aanvraagdatum Eenmalige energietoeslag.

Artikel 2. Doelgroep eenmalige energietoeslag 2022

- De eenmalige energietoeslag 2022 van € 1.300,- en aanvulling van € 500,- van de energietoeslag 2023 is bedoeld voor een zelfstandig huishouden, woonachtig in gemeente Geertruidenberg, met een laag inkomen en wordt ambtshalve of op aanvraag als bijzondere bijstand verleend.
- Voor de toepassing van deze regeling wordt het vermogen niet in aanmerking genomen.
- Een huishouden (alleenstaande of gezin) heeft een laag inkomen als gedurende de referteperiode het in aanmerking te nemen inkomen niet hoger is dan 120 % van de toepasselijke bijstandsnorm.
- Aanvragen van huishoudens met een inkomen van 120 % tot 150% van de toepasselijke bijstandsnorm worden in het kader van maatwerk op basis van de 2e gewijzigde beleidsregels Bijzondere bijstand beoordeeld.
- Tot een huishouden wordt niet gerekend de persoon die op de peildatum:
 - in een inrichting verblijft als bedoeld in artikel 1 aanhef en onderdeel f van de wet;
 - jonger is dan 21 jaar;
 - jonger is dan 27 jaar en aanspraak maakt op studiefinanciering op grond van de Wet studiefinanciering 2000; of
 - is ingeschreven in de basisregistratie personen als ingezetene met enkel een briefadres; of
 - kostendeler is.

Artikel 3 Ambtshalve toekenning

- Huishoudens die voldoen aan de doelgroepomschrijving van artikel 2, en:
 - algemene bijstand ontvangen; of
 - een uitkering ontvangen op grond van de IOAW en IOAZ; of

- c. minimaregeling ontvangen; of
- d. zijn toegelaten tot een MSNP (minnelijk schuldhulpverleningstraject via de Kredietbank Nederland) of een WSNP (wettelijk traject via de rechtbank);
- e. BBZ 2004 ontvangen;

ontvangen de eenmalige energietoeslag 2022 ambtshalve uiterlijk op 30 juni 2022.

2. De ambtshalve toekenning heeft wel betrekking op huishoudens die algemene bijstand in de vorm van een aanvullende inkomensvoorziening ouderen (AIO) ontvangen van de Sociale Verzekeringsbank op grond van artikel 47a van de wet.
3. Huishoudens van wie de aanvraag van de eenmalige energietoeslag is afgehandeld voorafgaand aan de vaststelling van de eerste wijziging van deze beleidsregels, ontvangen ambtshalve een nabetaling op de eerder uitbetaalde eenmalige energietoeslag van €500,-.

Artikel 4. Aanvraag

1. Huishoudens die niet in aanmerking komen voor een ambtshalve toekenning van de energietoeslag 2022 kunnen vanaf 1 mei een aanvraag indienen met gebruikmaking van het aanvraagformulier.
2. De aanvraag voor de tegemoetkoming wordt bij voorkeur digitaal ingediend via www.geertruidenberg.nl. In afwijking van deze digitale aanvraag is een schriftelijke aanvraag ook mogelijk.
3. Een aanvraag voor de aanvulling 2023 van € 500,- kan worden ingediend vanaf 1 februari tot en met 30 juni 2023.
4. Een huishouden kan na een afwijzing, bij gewijzigde omstandigheden een nieuwe aanvraag indienen.
5. De eenmalige energietoeslag wordt slecht één keer per huishouden toegekend.

Artikel 5. Hardheidsclausule

Als de aanvrager niet in aanmerking komt voor een eenmalige energietoeslag kan het college, gelet op alle omstandigheden, in het individuele geval beoordelen of de aanvrager in afwijking van de beleidsregels alsnog in aanmerking komt voor een eenmalige energietoeslag, indien dringende redenen hiertoe noodzaken.

Artikel 6. Inwerkingtreding en duur beleidsregels

1. Deze beleidsregels treden in werking met ingang van 1 februari 2023 met terugwerkende kracht tot 1 januari 2023.
2. Deze beleidsregels vervallen op 1 juli 2023.

Artikel 7. Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels Eenmalige energietoeslag 2022 gemeente Geertruidenberg.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het college van gemeente Geertruidenberg van 24 januari 2023,

Secretaris, Burgemeester

R.C.J. Nagtzaam drs. M. Witte

ALGEMENE TOELICHTING

De energietoeslag is bedoeld om huishoudens met een laag inkomen deels te compenseren voor de gestegen energieprijzen. De energietoeslag is aanvullend op de verlaging van de energiebelasting dit jaar. Hierbij gaat het om een belastingkorting op de energierekening en een tijdelijk lager btw-tarief op energie. Met die belastingverlaging wordt een deel van de verwachte stijging van de gemiddelde energierekening gecompenseerd.

Het energieverbruik kan per huishouden sterk verschillen. De verlaging van de energiebelasting zal niet kunnen voorkomen dat er als gevolg van de sterk gestegen energierekening toch huishoudens in financiële problemen komen. Het gaat dan naar verwachting vooral om huishoudens met een laag inkomen die in slecht geïsoleerde woningen wonen. Deze en andere huishoudens met een laag inkomen kunnen de energietoeslag ontvangen. Het richtbedrag van de energietoeslag is € 800.

De gemeente kan deze eenmalige energietoeslag 2022 verlenen op grond van artikel 35 van de Participatiewet. Dit artikel regelt de verstrekking van individuele en categoriale bijzondere bijstand. Om het gemeenten mogelijk te maken om een energietoeslag in de vorm van categoriale bijzondere bijstand te verstrekken, wordt artikel 35 van de Participatiewet gewijzigd. Ook zal dan een bepaling worden opgenomen waardoor gemeenten de mogelijkheid krijgen om de energietoeslag aan bepaalde groepen ambtshalve te verstrekken.

Hoewel de wet waarmee artikel 35 Participatiewet gewijzigd wordt nog niet door het parlement is aangenomen, heeft de minister van SZW aangegeven dat gemeenten vooruit mogen lopen op de wetswijziging en van start mogen gaan met de verstrekking van de eenmalige energietoeslag.

De gemeente heeft de bevoegdheid om in 2022 een eenmalige energietoeslag toe te kennen aan huishoudens met een laag inkomen; het betreft dus geen verplichting.

De eenmalige energietoeslag wordt via categoriale bijzondere bijstand, ambtshalve toegekend, zonder controle of de energiekosten daadwerkelijk zijn gestegen of de inwoner over voldoende middelen beschikt om de energierekening te betalen. Dit is een bewuste keuze van Rijksoverheid om de toeslag snel te kunnen verstrekken met beperkte uitvoeringskosten.

De energietoeslag wordt onbelast verstrekt. Dat betekent, dat de ontvangst ervan géén gevolgen heeft voor het recht op en de hoogte van de huurslag, de zorgtoeslag, de kinderopvangtoeslag en het kindgebonden budget van de ontvanger(s), en ook niet voor de hoogte van de eigen (inkomensafhankelijke) bijdrage in de zorg.

Het feit dat de eenmalige energietoeslag onderdeel uitmaakt van de bijzondere bijstand, geeft beleidsvrijheid ten aanzien van de vormgeving. De gemeente bepaalt:

- de doelgroep van de energietoeslag. Dit houdt in dat de gemeente bepaalt wat er onder een laag inkomen wordt verstaan;
- of er groepen worden uitgesloten van het recht op de energietoeslag (bijvoorbeeld groepen waarvan vaststaat dat zij geen energierekening hebben, zoals personen die in een instelling verblijven en dak- en thuislozen);
- welk inkomen in aanmerking wordt genomen, waarbij de inkomsten bedoeld in artikel 31, tweede lid, van de Participatiewet in ieder geval buiten beschouwing worden gelaten;
- de periode waarover het inkomen in aanmerking wordt genomen. Dit is de referentieperiode;
- óf en welk vermogen in aanmerking wordt genomen;
- de hoogte van het bedrag van de toe te kennen eenmalige energietoeslag, eventueel gedifferentieerd naar leefsituatie.

In deze beleidsregels wordt bepaald op welke wijze de gemeente Geertruidenberg invulling geeft aan de eenmalige energietoeslag.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1. Begripsomschrijving

Behoeft geen toelichting.

Artikel 2. Doelgroep eenmalige energietoeslag 2022

Lid 1

Een zelfstandig huishouden: Nederlanders en daarmee gelijkgestelden, die volgens de gemeentelijke Basisregistratie Personen (BRP) in gemeente Geertuidenberg woonachtig zijn en rechtmatig verblijven in Nederland en een zelfstandig huishouden voeren. Uitgezonderd doelgroepen lid 4.

De hoogte van de eenmalige energietoeslag wordt bepaald op € 800,00. Het staat de gemeente vrij om deze hoogte te bepalen. Het is ook mogelijk om de hoogte afhankelijk te stellen van de samenstelling van het huishouden. Er is gekozen om aan te sluiten bij het adviesbedrag van de landelijke richtlijn van Rijksoverheid, te weten: € 800,00. Dit is ook het bedrag dat door Rijksoverheid wordt gecommuniceerd.

Lid 2

Het tweede lid bepaalt dat we geen vermogenstoets toe passen bij de beoordeling van het recht op de energietoeslag. We willen de aanvraag voor de energietoeslag laagdrempelig houden en de uitvoering hiervan eenvoudig. Het niet toepassen van een vermogenstoets draagt hieraan bij.

Lid 3

De inkomensgrens om in aanmerking te kunnen komen voor de energietoeslag wordt in het derde lid bepaald op 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm. Rijksoverheid heeft er bewust voor gekozen om dit niet in de wet vast te leggen, zodat gemeenten er voor kunnen kiezen om een grens te hanteren die aansluit bij het in de gemeente geldende beleid voor bijzondere bijstand. Rijksoverheid adviseert in de landelijke richtlijn een grens van 120%. Gemeente Geertruidenberg kiest ervoor om aan te sluiten bij de landelijke richtlijn, die tevens aansluit bij het reguliere, lokale beleid voor de verstrekking van bijzondere bijstand. Door bij de landelijke richtlijn aan te sluiten, hebben we de meeste kans om een herkenbare regeling, in lijn met hetgeen in de media wordt gecommuniceerd, voor onze inwoners te realiseren.

Lid 4

Het hanteren van een inkomensgrens voor het recht op de energietoeslag betekent dat huishoudens met een inkomen net boven die inkomensgrens niet in aanmerking komen voor de energietoeslag. De verhoging van het richtbedrag van de energietoeslag van oorspronkelijk € 200 naar € 800, maakt het verschil in tegemoetkoming tussen rechthebbenden en net-niet-rechthebbenden groot. Deze net-niet-rechthebbenden kunnen echter in vergelijkbare mate te maken hebben met energiearmoede. Voor deze groep wordt op individuele basis maatwerk geleverd via een aanvraag bijzondere bijstand. In de communicatie en via klantmanagers wordt actief gewezen op de mogelijkheid om een individuele aanvraag bijzondere bijstand in te dienen. Bij een individuele aanvraag bijzondere bijstand dient wel sprake te zijn van gestegen energiekosten (in tegenstelling tot de categoriale toekenning tot 120% bijstandsnorm). Daarnaast zijn bij huishoudens met een inkomen van meer dan 120% bijstandsnorm een vermogenstoets en draagkrachtbepaling vanuit inkomen en vermogen van toepassing. Hiermee wordt aangesloten op het gemeentelijk beleid Bijzondere bijstand.

Als bij een aanvraag voor de energietoeslag uit de bewijsstukken blijkt dat het inkomen 120% tot 150% van de bijstandsnorm bedraagt, wordt aanvullende informatie opgevraagd om de aanvraag als een aanvraag bijzondere bijstand in behandeling te kunnen nemen.

Lid 5

Uitgangspunt is dat er per adres maar één energietoeslag wordt verstrekt en dat er sprake is van energiekosten.

Bewoners van een instelling (inrichting)

Bewoners van zorg-, revalidatie- en verpleeginstellingen en van instellingen voor beschermd of begeleid wonen of in detentie verblijven, worden uitgesloten van de energietoeslag, omdat de instelling voorziet in de energiekosten. Of iemand in een instelling verblijft, is voor inwoners met een Pw-uitkering eenvoudig na te gaan: de groep met een uitkering volgens de inrichtingsnorm kan worden uitgesloten. Voor alleenstaanden met een IOAW- of IOAZ-uitkering en voor overige inwoners kan de gemeente nagaan of het (opgegeven) adres niet dat van een instelling is.

Jongeren tot 21 jaar

Voor 18-, 19- en 20-jarigen geldt dat zij voor de energiekosten een beroep kunnen doen op de ouders. Deze hebben een wettelijke onderhoudsplicht (artikel 12 Pw). Wanneer de ouders hier niet aan kunnen voldoen, kan een jongere voor de sterk gestegen energiekosten individuele bijzondere bijstand aanvragen. Op deze wijze komt de financiële ondersteuning vanuit de bijzondere bijstand uitsluitend terecht bij de jongeren die het daadwerkelijk nodig hebben. De inschatting van Rijksoverheid is dat het aantal jongeren dat daadwerkelijk geen beroep op de ouders kan doen, in de praktijk gering is.

Bij jongeren die een bijstandsuitkering ontvangen aangevuld met bijzondere bijstand omdat de ouders niet kunnen voldoen aan de onderhoudsplicht, kan de gemeente besluiten die aanvulling vanwege de gestegen energiekosten tijdelijk te verhogen. Jongeren kunnen hiervoor een aanvraag indienen via een individuele aanvraag.

Studenten

Studenten jonger dan 27 jaar die aanspraak kunnen maken op studiefinanciering (WSF 2000) zijn op grond van artikel 13 van de Participatiewet al uitgesloten van het recht op algemene bijstand. Vanwege deze diverse woonsituatie van deze doelgroep is de individuele bijzondere bijstand een geschikt instrument dan de categoriale bijzondere bijstand. Op deze wijze komt de financiële ondersteuning vanuit de bijzondere bijstand uitsluitend terecht bij de studentenhuishoudens die het daadwerkelijk nodig hebben.

Dak- en thuislozen

Inwoners met alleen een briefadres (dak- en thuislozen) kunnen worden uitgesloten van de eenmalige energietoeslag omdat zij geen energiekosten hebben.

Kostendelers

Kostendelers kunnen een energietoeslag aanvragen. Hierdoor zou op één huisadres meerdere energietoeslagen kunnen worden toegekend. Dat is niet in lijn met de bedoeling van de regeling. Daarom worden kostendelers uitgesloten. De 'hoofdbewoner' kan de toeslag natuurlijk wel aanvragen.

Artikel 3. Ambtshalve toekennen

De wetswijziging voor de eenmalige energietoeslag regelt de bevoegdheid om de eenmalige energietoeslag ambtshalve (dus zonder aanvraag) toe te kennen aan de huishoudens waarvan de getoetste inkomensgegevens bij de gemeente bekend zijn. Dit is ook toegestaan vanuit de AVG, aangezien het gebruik van de gegevens verenigbaar is met het oorspronkelijke doel, te weten: (inkomens)ondersteuning. Huishoudens die op 1 april genoemde uitkering/toekenning (lid a t/m e) hebben en de huishoudens die wij aangeleverd krijgen via de gegevensuitwisseling met SVB, ontvangen een ambtshalve toekenning. Conform planning wordt de toeslag in mei uitbetaald aan klanten. Het streven is om dit zo snel mogelijk in mei te doen. Voor een beperkte groep inwoners is de gemeente afhankelijk van de levering van (bank)gegevens door de Sociale Verzekeringsbank. Daarom wordt in de communicatie naar klanten als uiterste betaaldatum 1 juni gemeld. In deze beleidsregels staat veiligheidshalve de datum van 30 juni als uiterste betaaldatum genoteerd. Voor het geval de levering van deze gegevens later dan aangekondigd komen.

Voor huishoudens met BBZ houden wij het recht om achteraf, na een jaar, op basis van jaarstukken het recht op de energietoeslag te controleren.

Artikel 4 Aanvraag

Inwoners met een inkomen tot 120%, waarvan de gemeente niet op voorhand kan bepalen of zij recht hebben op de energietoeslag, kunnen een aanvraag voor de toeslag indienen. Hiervoor zal een aanvraagformulier op de gemeentelijke website geplaatst worden. Personen die minder digitaal vaardig zijn kunnen een schriftelijke aanvraag indienen.

De toeslag dient voor 1 januari 2023 aan de aanvrager te zijn overgemaakt. Daarom is 10 december de sluitingsdatum voor aanvragen, om voldoende tijd te hebben om de aanvraag te beoordelen en betaling over te maken.

Artikel 5 Hardheidsclausule

In principe behoeft dit artikel geen toelichting. Echter, expliciet wordt opgemerkt dat Geertruidenberg onderkent dat er sprake is van een ongekend sterke stijging van de energieprijzen en dat vele huishoudens ongekend geraakt worden door de extra kosten. Zij sluit zich aan bij de conclusie van Rijksoverheid dat door deze bijzondere omstandigheden het mogelijk is om voor de sterk gestegen energieprijzen een tegemoetkoming te bieden. Voor dergelijke gevallen is in artikel 5 een hardheidsclausule opgenomen.

Om de uitvoering van de energietoeslag op een eenvoudige een laagdrempelige manier te regelen zijn de beleidsregels vrij basaal gehouden en is er geen differentie in omstandigheden. Het risico van een weinig gedetailleerde regeling is dat er zich hierdoor schrijnende situaties voor kunnen doen waarin iemand geen recht heeft op de energietoeslag.

Artikel 6 Inwerkingtreding

Behoeft geen toelichting.